

NÁTTÚRUVÍSINDI

NÁTTÚR

Eyðfinn Magnussen
Biologur
eydfinnm@setur.fo

Rógvi Mouritsen
Biologassistentur
rogvim@frs.fo

Mega høggu- við Fø

Kroppurin á tí størsta vigaði meira enn 60 kg og eyguni vóru 9,5 cm í tvørmáti. Tilsamans vóru 5 av hesum stóru høggu-
við Føroyum í 2004.

HØGGUSLOKKAR

Eyðfinn Magnussen
Rógvi Mouritsen

Tá Magnus Heinason í 29. februar 2004 gjørdi yvirlits-
trollingar á føroyska landgrunn-
inum, gjørdust manningin rætti-
liga bilsnir, tá trolíð kom á
dekkið. Í trolinum vóru stórt
gelé-aktig dýr við longum
ørnum. Tá trolposin varð
opnaður og gelé-dýrið lá á
dekkinum, gjørdist skjótt greitt,
at talan var um ein yvirvaksnan
høggu-slokk.

Seinri á túrinum vóru 4 mega
høggu-slokkar fingnir afturat.
Men hvat var hetta fyri ein fyri
høggu-slokkur? Hetta mátti

kannast nærri, og tí vóru myndir
tiknar, so dýrið kundi kannast
nærri, tá komið varð í land

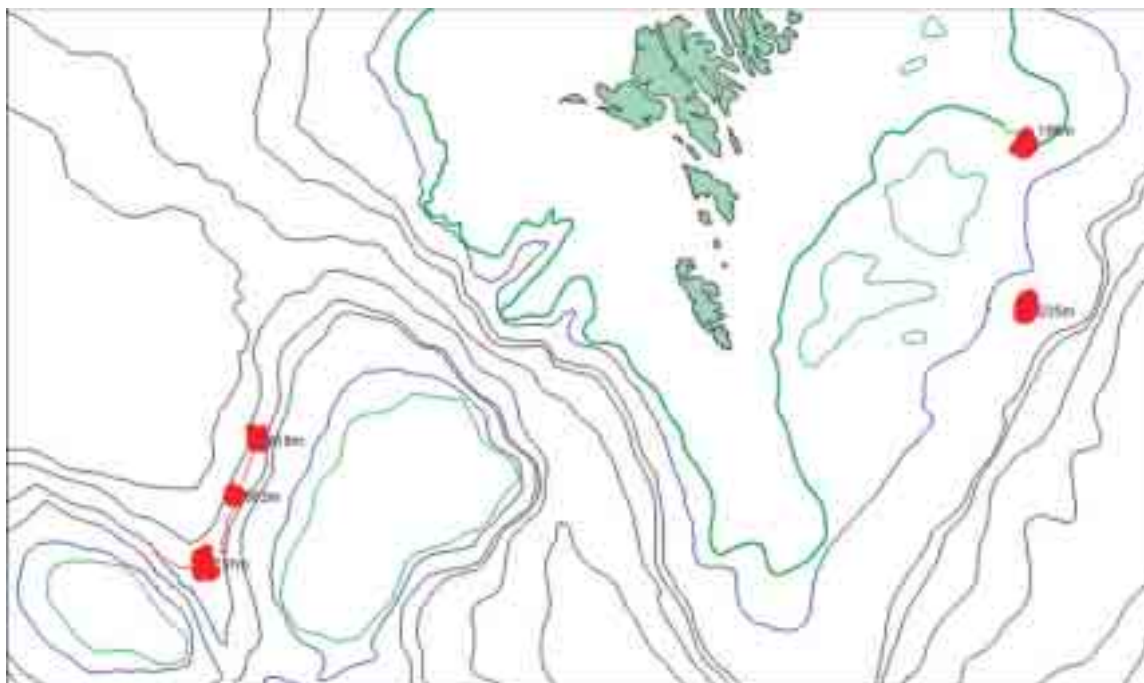
Haliphron atlanticus

Høggu-slokkurin líktist ikki
teimum vit vanliga kenna. Mill-
um armarnar vóru tjúkkir
elastiskir húdalepar, so hann
minti mest um eina illa farna
paraply. Tá kannað var eftir, vísti
tað seg at vera ein høggu-slokkur
við tí vísindaliga heitinum
Haliphron atlanticus. Tilsamans
finnast okkurt um 600 ymisk
sløg av høggu-slokkum í heim-
inum. Hesir verða býttir sundur í
2 høvuðsbólkar: Teir við 10
ørnum og teir við 8 ørnum. Teir

10-armaðu høggu-slokkarnir eru
torpedoformaðir, har armarnir
eru á framendanum á dýrinum.
Hetta et tað slagið, sum summi
ár verður fiskað á føroysku firð-
unum og sum eisini verður nýtt
sum agn. Teir 8-armaðu eru
meira posaformaðir, við armun-
um festum rundan um sjálvan
kroppin. Megahøggu-slokkarnir,
sum Magnus Heinason fekk vóru
8-armaðir, og líkist tískil ikki
føroysku fjarahøggu-slokkinum.

Kunnu gerast rættiliga stórir

Í stódd eru flestu høggu-slokka-
sløgini millum 6 og 70 cm, tá
eru armarnir íroknaðir. Tað finn-

Í tíðarskeiðinum 29 februar til 28. mars fekk Magnus Heinason 5 Haliphron atlanticus høggu-slokkar undir
Føroyum. Triggjar vestur av Føroyabanka á 600-700 m dýpi og 2 eystanfyrir, har dýpið var umleið 200 m.

ast tó sløg, sum gerast rættuliga
stór. Tann størsti høggu-slokkurin,
sum er fingin, var 16 m langur;
harav armarnir vóru 6 m langir.
Ummálið á kroppinum var 4 m.
Stórir høggu-slokkar eru eisini
fingnir undir Føroyum. Í 1980-
unum fekk svartkjaftatrolarin
Giljanes ein stóran høggu-slokk í
trollið. Longdin á hesum høggu-
slokkinum var umleið 7. m tá
armarnir vórðu íroknaðir. Sjálvur
kroppurin var 1,15 m. Hesin
høggu-slokkurin hongur í dag
uppi undir loftinum í framsýn-
ingarhølnum hjá Náttúrugripa-
savninum á Debesartrøð.

Megahøggu-slokkurin flutt seg norðureftir

Haliphron-høggu-slokkurin er
vanliga at finna í Miðalhavinum
og sunnarlaga í Atlantshavinum,
men tey seinru árin er hann
eisini fingin longur norðuri. Við
ársenda í 2003 vóru fleiri fingnir
í Norðsjónum. Í tíðarskeiðinum
frá august til desember vórðu
ikkj færri enn 7 av hesum
høggu-slokkunum fingnir á Dan-
mark. Hetta er meira enn samla-
aða talið sum var fingið av
haliphron-høggu-slokkunum í
Norðuratlantshavinum árin
1983-1999. Árin 1983, 1984 og